

క్రికెట్ మోజు - విశ్లేషణ

పదేళ్ళ బుజ్జిగాడు, పదో తరగతి చదువుతున్న అనిల్, ఇంజనీరింగులో ఉన్న ఇస్మాయిల్, సైకిల్ షాపు సాల్మన్ రాజు, లారీ డ్రైవరు రంగయ్య, సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీరు సుజాత, ప్రభుత్వోద్యోగి సత్యమూర్తి, హోటల్ నడుపుకొనే కామేశ్వరరావు, సినిమా హీరో వెంకటేష్, హిందీ సూపర్ స్టార్ షారూక్ ఖాన్, కేంద్రమంత్రి శరద్ పవార్, సహారా సంస్థల అధినేత సుబ్రతోరాయ్, ఆస్ట్రేలియా మాజీ ప్రధాని జాన్ హోవార్డ్ వీళ్ళందరిలోనూ కామన్ గా ఉన్న లక్షణమేంటో చెప్పగలరా? మీరు ఊహించింది కరెక్టే. వీరంతా క్రికెట్ అభిమానులు. క్రికెట్ ఆడేదేశాల్లో, ముఖ్యంగా మన దేశంలో ఆ ఆట ఆకర్షణకు లోబడినవాళ్ళ అన్ని వయసులలోనూ, అన్ని వర్గాలలోనూ, అన్ని మతాలలోనూ, అన్ని రకాల అంతస్థులలోనూ కనబడతారు. విదేశీయులెవరైనా మన దేశానికి వస్తే, వీళ్ళకు క్రికెట్ తప్పితే మరేమీ తెలియదేమో అని భ్రమపడేంతగా క్రికెట్ చూడటం, క్రికెట్ గురించి మాట్లాడటం, క్రికెట్ ఆడేవాళ్ళను అభిమానించడం జరుగుతున్నాయి. ప్రసారసాధనాలు, రాజకీయనాయకులూ కూడా తమ ప్రాధాన్యతల జాబితాలో క్రికెట్ కు అగ్రస్థానం కేటాయిస్తున్నారు. ఇది మంచిదా? కాదా? అని చర్చించడం అనవసరం. అన్ని అంశాలలో లాగే దీనినూ కొంత మంచి, కొంత చెడూ ఉంటాయి. వ్యక్తులుగా మనం ఈ క్రికెట్ ప్రభావం మన మీద ఎంత వరకూ ఉన్నదో ఆలోచించుకోవాలి. క్రికెట్ ఒక ఆట. కానీ మనదేశంలో క్రికెట్ ఆటస్థాయి నుంచి దిగజారి వినోదంగా మారిపోయింది. కొన్ని సందర్భాలలో అది అక్కడ నుంచీ కూడా పతనమై వ్యసనంగానూ, జూదంగానూ మారుతోంది. విలువైన జీవితాలను నాశనం చేస్తోంది. మన జీవితంలో క్రికెట్ కేవలం ఆనందదాయకమైన క్రీడగానే మిగలాలంటే, వ్యసనంగా మారి చేదు అనుభూతులు మిగల్చకూడదంటే మనం ఈ అంశంపై అవగాహన పెంచుకోవాలి. మనల్ని మనం అప్రమత్తంగా ఉంచుకోవాలి.

క్రికెట్ మిగిలిన ఆటలకన్నా ఎందుకు ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తుంది?

క్రికెట్ కూడా మిగిలిన అన్ని ఆటలలాగే ఒక ఆట. మరి మిగిలిన ఆటలకు లేని ఆకర్షణ దీనికి ఎలా వచ్చింది? దీన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే అసలు ఆటలు మనల్ని ఎందుకు ఆకర్షిస్తాయో తెలుసుకోవాలి.

1. ఆట ఏదైనా అది ఆటగాళ్ళ ఏకాగ్రతను డిమాండ్ చేస్తుంది. అంటే ఆటగాడు తన మనసులోంచి ఇతర అంశాలను పక్కనబెట్టి ఆటపై లగ్నం చేయాల్సిందే. ఇలా మనసును ఒక అంశంపై కేంద్రీకరించడం వల్ల మానసిక ఒత్తిడి నుంచి విముక్తి లభిస్తుంది. ఈ రిలాక్సేషన్ ను మనకు తెలియకుండానే మనం ఎంజాయ్ చేస్తాం. మళ్ళీ మళ్ళీ ఆ ఆటవైపుకు మనసు మొగ్గుచూపుతుంది. ఎక్కువ ఏకాగ్రతను డిమాండ్ చేసే ఆటలను సామాన్యులు ఆస్వాదించలేరు. ఆడలేరు కూడా. క్రికెట్లో బాట్స్ మన్ కీ, వికెట్ కీపర్ కీ తప్ప మిగిలినవారికి దీర్ఘకాలికమైన ఏకాగ్రత అవసరం లేదు. బాల్ తమవైపుకు వచ్చినప్పుడు తప్ప ఫీల్డర్లుకూడా ప్రేక్షకులులా చూస్తూ ఉండాల్సిందే. దీనివల్ల మిగిలిన ఆటలతో పోల్చినప్పుడు క్రికెట్లో తక్కువ ఏకాగ్రతతో ఎక్కువ ఆనందం లభిస్తుంది.

2. సాధారణంగా ఆటలన్నీ శరీరం యొక్క చురుకైన కదలికలను డిమాండ్ చేస్తాయి. శరీరం ఎలర్ట్ గా ఉండటానికి, కండరాలు చురుగ్గా కదలడానికి కావాల్సిన హార్మోన్ల విడుదల సహజంగానే జరుగుతుంది. ఇది శరీరారోగ్యానికి ఎంతో మంచిది. ఇది శరీరానికి ఒక విధమైన హాయినిస్తుంది. రోజూ క్రమం తప్పకుండా వ్యాయామం చేసే వాళ్ళు వ్యాయామం చేయడం తమకు వ్యసనంలా మారిందనీ, వ్యాయామం చేయని రోజు తమకు తోచదనీ చెప్పడానికి కారణం ఈ హార్మోన్ల విడుదలే. సరిగ్గా ఇలాంటి అలవాటే అంటే ఆడకపోతే అదోలా ఉండటం, తోచకపోవడం జరుగుతుంది. సరిగ్గా రోజూ ఆడే సమయానికి మనసు ఆట మీదకు లాగడం జరుగుతుంది. అందుకే శారీరక దృఢత్వం లేనివారు ఆటలను ఆనందించలేరు. క్రికెట్లో ఫాస్ట్ బౌలర్లకు, వికెట్ కీపర్ కు మాత్రమే శారీరక పటుత్వం ఎక్కువగా కావాలి. మిగిలినవాళ్ళు తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నా, ఏదో విధంగా ఆడామనిపించుకోవచ్చు. వికెట్ కీపర్ తప్ప మిగిలినవారందరకీ, ఆడుతూనే శారీరకంగా రిలాక్స్ య్యేందుకు అవకాశం ఉంది. కనుక ఇది ఆడేందుకు ఎక్కువమంది మొగ్గుచూపుతున్నారు.

3. ప్రతి ఆటలోనూ గెలుపోటములు ఉంటాయి. ఆట చివరలో ఉండే గెలుపోటములే కాకుండా దాదాపుగా ప్రతి పాయింట్ కీ కూడా గెలుపోటములు ఉంటాయి. ఓటమి మనలో పట్టుదలను పెంచితే, గెలుపు మనకు ఆనందాన్నిచ్చి సేదతీరుస్తుంది. గెలుపు చిన్నదైనా పెద్దదైనా అది ఇచ్చే ప్రేరణ పాజిటివ్ గా శక్తివంతంగా ఉంటుంది. ఇది ఒక మత్తుమందులా మనలో అంతర్గతంగా పేరుకుపోయిన దుఃఖాన్ని తగ్గిస్తుంది. కనుక విజయం ఇచ్చేంత మత్తు మరింకేదీ ఇవ్వలేదని మానసికశాస్త్ర నిపుణులు చెబుతూ ఉంటారు. క్రికెట్లో ప్రతి బంతికీ బౌలరుకీ, బాట్స్ మన్ కీ మధ్య యుద్ధం జరుగుతుంది. బ్యాట్స్ మన్ కు తప్ప మిగిలినవారందరికీ కొన్నిసార్లు ఓడిపోయినా మళ్ళీ గెలిచే అవకాశం ఉంది. (ఒకసారి కాకపోతే మరోసారి సరిగ్గా బౌలింగ్ చేసి

వికెట్ తీసుకొనే అవకాశం లభిస్తుంది బౌలర్కి. ఒక కాచ్ వదిలేసినా ఇంకోసారి పట్టుకొనే అవకాశం ఫీల్డర్కు లభిస్తుంది. బ్యాట్స్మన్ విషయం అలాకాదు... ఒక బాల్ను ఆడకూడని విధంగా ఆడితే అవుట్ కావాల్సిందే. మళ్లీ ఆ ఇన్నింగ్స్లో ఇంకో అవకాశం లభించదు.) పైగా క్రికెట్ ఒక టీం గేము. తమ టీం గెలిస్తే అందరూ గెలిచినట్లు ఫీలవుతారు. తమ టీం ఓడినా కాచ్ పట్టడం, వికెట్తీయడం, ఫోర్లు సిక్సర్లు కొట్టడం లాంటి వ్యక్తిగత విజయాలకు కూడా అవకాశం ఎక్కువగానే ఉంటుంది.

4. ఆట ఒక విధమైన గుర్తింపునిస్తుంది. తోటివాళ్ళ ప్రశంసలు లభిస్తాయి. ప్రతి మనిషికి ఈ గుర్తింపు అనేది మానసిక అవసరం. ఈ గుర్తింపు కోసం మనుషులు రకరకాల విచిత్రమైన పనులకు పూనుకొంటారని మనకు తెలుసు. ఆటగాళ్ళకు అలాంటి విచిత్రమైన పనులు చేయకుండానే గుర్తింపు లభిస్తుంది. ప్రస్తుతం భారతదేశంలో క్రికెట్కు ఉన్న క్రేజ్ను బట్టి, తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ గుర్తింపు పొందేందుకు మార్గంగా ఈ ఆట మారిపోయింది. మిగిలిన ఆటల్లో జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో రాణిస్తే కానీ రాని గుర్తింపు క్రికెట్ ఆటలో క్లబ్ స్థాయిలో రాణిస్తే వస్తోంది.

ఇదంతా ఆటలు ఆడేవాళ్ళు వాటికి ఆకర్షించబడటానికి గల కారణాలు. మరి ఆటలు చూసేవాళ్ళు వాటికి ఎందుకు ఆకర్షించబడతారు? ఆటను చూసేవాళ్ళు రెండు రకాలు. 1) ఇంతకు ఆ ఆటను ఆడటం ద్వారా బాగా ఎంజాయ్ చేసి, ఇప్పుడు వయసు వల్ల ఆడటానికి శరీరం సహకరించక చూసి ఆనందించేవాళ్ళు. 2) ఆటను ఒక వినోదంగా, కాలక్షేపసాధనంగా చూసి ఆనందించేవారు. వీళ్ళు కాక యువక్రీడాకారులు, క్రీడాకారులు కావాలనే పిల్లలు కూడా ఆటలను చూసేవారిలో ఉంటారు.

ఒకప్పుడు ఆడి, ఇప్పుడు ఆడే అవకాశం లేక చూసేవారికి శరీరానికి కలిగే లాభం తప్ప మానసికంగా కలిగే రిలాక్సేషన్ క్రీడాకారులతో సమానంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే వారు క్రీడాకారులతో సమానంగా ఆటలో లీనమవుతారు. క్రీడాకారుల స్థాయిలోనే ఉత్సాహ ఉద్రేకాలను ఇతర అనుభూతులను అనుభవిస్తారు. కానీ అనుభవం వల్ల వయసు వల్ల వచ్చిన పరిణతి వారి మానసిక స్పందనలను కొంత వరకూ నిర్దేశిస్తుంది. కనుక శరీరంలో హార్మోన్ల విడుదల, దానివల్ల కలిగే సత్ఫలితాలూ రెండూ తక్కువగానే ఉంటాయి. వీరికి ఇలా చూడటం వినోదం నుంచి వ్యసనం స్థాయికి మారే అవకాశం తక్కువ. మొత్తం మీద కొంత సమయం, కొంత డబ్బు వృధాకావడం తప్ప మిగిలిన నష్టాలు తక్కువగానే ఉంటాయి.

ఆటలను కాలక్షేపంగా, వినోదంగా చూసేవారు ఆట అంటే ఆసక్తి ఉన్నా ఏదో ఒక కారణం చేత ఆటను ఆడటం నేర్చుకోనివాళ్ళు అయి ఉంటారు. వీరికి ఆటకు సంబంధించిన నియమనిబంధనలు, పూర్వచరిత్ర, ఆటగాళ్ళ వివరాలు, ప్రత్యేకతలు ఇలాంటివి ఆటగాళ్ళకంటే ఎక్కువగా కూడా తెలిసి ఉంటాయి. 'అలా ఆడితే బాగుండేది', 'ఇలా చేస్తే బాగుండేది'. అని వ్యాఖ్యానించడంలో వీళ్ళు దిట్టలు. ఇలా చేయడం ద్వారా వీళ్లు ఆటగాళ్ళ కన్నా తమకే ఆట బాగా తెలుసని ఫీలవుతుంటారు. ఈ విధంగా ఆడలేకపోయామన్న అసంతృప్తి నుంచి బయటపడేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. మోతాదు మించనంత వరకూ దీనివల్ల వారికి గానీ, ఇతరులకు గానీ ఇబ్బంది ఉండదు. కానీ జీవితంలోని ఇతరభాగాలలో తగినంత సంతృప్తి లభించనప్పుడు, ఇది నియంత్రణ తప్పి వ్యసనంగా మారే ప్రమాదం ఎక్కువ.

తరాలవారీగా ప్రేక్షకులు మారుతున్నా, వారి అభిరుచులకు అనుగుణంగా క్రికెట్ మార్పు చెందుతోంది. పైగా తన అంతర్గత విలువలను అలాగే కాపాడుకుంటూ బాహ్యంగా మరింత వేగాన్నీ మరింత ఆకర్షణనూ సంతరించుకుంటోంది. యాభై ఏళ్ళ పూర్వం క్రికెట్ను పూర్తిగా తెల్ల దుస్తులలో ఆరురోజులుపాటు (అయిదు ఆట రోజులు+ మధ్యలో ఒకరోజు విశ్రాంతి) సాగే టెస్టుమాచ్ల రూపంలో ఆడేవారు. చాలా మాచ్లు గెలుపోటములు లేకుండా డ్రాలతో ముగిసేవి. గెలవడం కాకుండా బాగా ఆడటమే ఆటగాళ్ళ ప్రధాన లక్ష్యంగా ఉండేది. క్రికెట్ను జంటిల్మన్స్ గేం అని అభిమానులు పిలుచుకుంటే '11మంది సోమరులు ఆడుతుంటే వేలాదిమంది సోమరులు చూసే ఆట' అని ఇతర ఆటల అభిమానులు ఎద్దేవా చేసేవారు.

1975లో మొదటి వన్డే ఇంటర్నేషనల్ వరల్డ్ కప్ ఇంగ్లాండులో జరిగిన తర్వాత క్రమంగా వన్డేలకు ఆదరణ పెరిగింది. ఒకరోజులోనే ఆట ముగిసిపోవడం, కచ్చితంగా ఫలితం రావడం ఈ రెండూ ఆటను సామాన్యప్రేక్షకులకు ఆసక్తికరంగా మార్చాయి. 70వదశకం చివరలో ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన కెర్రీ ప్యాకర్ సిరీస్ క్రికెట్లోకి రంగుల దుస్తులను ప్రవేశపెట్టింది. టీవీ ప్రసారాలపై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని దాన్ని ఆకర్షణీయమైన టీవీ ప్రసారాలను అందించింది. దాన్ని మిగిలిన ఛానల్లు, మిగిలిన దేశాలు అనుసరించడం ప్రారంభించాయి.

దాదాపుగా ఇదే సమయంలో భారతజట్టు అనూహ్యంగా 1983 ప్రుడెన్షియల్ వరల్డ్ కప్ గెలిచింది. ఆ తర్వాత ఆస్ట్రేలియాలో వరల్డ్ సిరీస్ కప్ గెలిచింది. కపిల్దేవ్, రవిశాస్త్రి రాత్రికి రాత్రి దేశంలో ప్రముఖవ్యక్తులైపోయారు. అప్పటివరకూ నగరాలలో, పట్టణాలలో స్టేడియాలకు మాత్రమే పరిమితమైన క్రికెట్ పల్లెలలో కూడా గల్లిగల్లికి పాకింది. దీనికి అదే సమయంలో

దేశమంతా వ్యాపించిన దూరదర్శన్ ప్రసారాలు దోహదం చేశాయి. ఒకమాటలో చెప్పాలంటే టీవీ వల్ల క్రికెట్, క్రికెట్ వల్ల టీవీ దేశమంతా ప్రాచుర్యాన్ని పొందాయి. 1987లో భారతదేశం క్రికెట్ వరల్డ్ కప్ కు ఆతిథ్యమిచ్చింది. దీనితో దేశంలో అప్పటివరకూ క్రికెట్ గురించి తెలియకుండా ఉన్న వర్గాలకు అంటే మధ్యతరగతి మహిళలు, ఉద్యోగస్తులు వీరందరికీ ఈ ఆట బాగా పరిచయంలోకి వచ్చింది. ఇప్పుడు 40, 50 సం॥ వయసులో ఉన్నవారందరి జీవితాల్లో క్రికెట్ ప్రాధాన్యత కూడా వారి వయసులతోపాటు పెరుగుతూ వచ్చిందని పై చరిత్రక్రమాన్ని పరిశీలిస్తే అర్థమవుతుంది.

1981-2011 మధ్యగల 30సం॥ మనదేశంలో క్రికెట్ పరిణామంలో అనూహ్యమైన ప్రగతికి అద్దంపడతాయి. ఇదే కాలంలో ప్రసార మాధ్యమరంగంలో వచ్చిన ప్రతి మార్పునీ తనకు అనుగుణంగా మార్పుకున్న క్రికెట్ మనదేశంలో ప్రధాన వినోదంగా మారిపోయింది. నేడు దేశంలో ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ అత్యధిక ప్రేక్షకులను అలరిస్తున్న వినోదం క్రికెట్టే. మనదేశంలో ఎంతో సామాజిక ప్రాధాన్యత కలిగిన సినిమాలకు కూడా ద్విపీయస్థానమే దక్కతుంది. దీన్ని బట్టి మనం క్రికెట్ కు ఉన్న సర్వజనాకర్షణ శక్తిని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఒక వినోదసాధనంగా క్రికెట్ కున్న ఆకర్షణశక్తికి మూలం దానిలోని 'థ్రిల్లింగ్ ఫాక్టర్'లో ఉందని నిపుణులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఒక సినిమాగానీ, సీరియల్ కానీ ప్రేక్షకులను కట్టిపడేయాలంటే దానికి వారిని థ్రిల్ చేసే శక్తి ఉండాలి. అంటే ఇక ముందు ఏం జరుగుతో ఉహించేందుకు అవకాశముండాలి కానీ ఏమైనా జరగవచ్చనే ఉత్కంఠ ఉండాలి. క్రికెట్లో ఆట తేలికగా అర్థం కావడంతో మ్యాచ్ ఎలా సాగుతోంది, ఎవరు గెలవబోతున్నారనేది తేలిగ్గా అంచనా వేయొచ్చు. అదే సమయంలో వరుసగా ఒకటి రెండు వికెట్లు పడితేనో, ఒకటి, రెండు బౌండరీలు తగిలితేనో ఆట స్వభావం తీరుతెన్నులు మారిపోతాయి. అంటే ఆటలో ప్రతి బంతికీ ఆట స్వభావాన్ని, ఫలితాన్నీ ప్రభావితం చేసే శక్తి ఉంటుంది. ఈ సంగతి అలవాటుగా క్రికెట్ చూసేవారందరికీ తెలుసు. అందుకే ఆట చూస్తున్నంత సేపూ 'ఇంకొక్క బంతి చూద్దాం', 'ఈ ఓవర్ అయ్యేంత వరకూ ఆగుదాం' అని అనుకోవడం జరుగుతుంది. అలా అయిదు నిమిషాలు అనుకున్నది అరగంట, ఆ తర్వాత గంట ఇలా టీవీకే అతుక్కుపోవడం జరుగుతుంది. టివి కట్టేయడమో, వేరే ఛానల్ కు మారడమో చేస్తే తప్ప ఆ మంత్రబంధం నుంచి బయటపడటం కష్టమవుతుంది. క్రికెట్ వ్యామోహం నుంచి బయటపడుదామనుకొనేవారంతా ఈ విషయాన్ని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవాలి.

సరిగ్గా ఇదే అంశం జూదరి మనస్తత్వం ఉన్నవారిని క్రికెట్ వేపు ఆకర్షిస్తోంది. బంతి బంతికీ బెట్టింగులు కట్టేలా చేస్తోంది. తేలికగా డబ్బులు సంపాదించవచ్చనే వ్యామోహంలో లక్షలు పోగొట్టుకొని ఆర్థికంగా నాశనమైనవారు ఎందరో ఉన్నారు. ఇలా క్రికెట్ మీద బెట్టింగులు కట్టడం ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఒక వ్యవస్థీకృత నేరంగా మారిపోయింది. మ్యాచ్ ల ఫలితాలను తమకు అనుకూలంగా వచ్చేలా జాతీయ అంతర్జాతీయ ఆటగాళ్ళకు డబ్బు, ఇతర ఆకర్షణలు ఎరగావేసి లొంగదీసుకొనే సంఘటనలు రోజురోజుకీ పెరుగుతున్నాయి. చిన్నా పెద్దా పట్టణాలన్నిటిలోనూ బెట్టింగ్ సిండికేట్లు నడుస్తున్నాయి. టీనేజీ పిల్లలు, అప్పుడప్పుడే ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం పొందుతున్న యువకులు ఈ బెట్టింగ్ వ్యసనంలో చిక్కుకుంటున్నారు. ఈ వయసువారి మీద పెద్దలు నిఘా పెట్టాల్సిన అంశాల జాబితాలో ఈ క్రికెట్ బెట్టింగు కూడా చేరింది.

క్రికెట్ - టివి ఏది ఎక్కువ నష్టం?

ఒక వినోదసాధనంగా టివి సామాన్యుల జీవన విధానంలో ఒక భాగమైపోయింది. చాలా ఇళ్ళల్లో పొద్దునే నిద్ర లేవగానే చేసే మొదటి పది పనుల్లో టీవీ ఆన్ చేయడం కూడా ఒకటిగా మారిపోయిన కుటుంబాలు, వ్యక్తులు మనకు కనబడుతూనే ఉన్నారు. టివి చూడటం వల్ల కళ్లు చెవులుదెబ్బతినడం, సమయం నష్టపోవడం, ఏకాగ్రతా నష్టం, జరుగుతాయి. క్రికెట్ చూడటం వల్ల వీటన్నిటితో పాటు పైన చెప్పుకున్న థ్రిల్లింగ్ ఫాక్టర్ కు అలవాటు పడటం, దాన్నుంచి బెట్టింగ్ వలలోకి జారుకోవడం అదనపు ప్రమాదాలు. ముఖ్యంగా స్కూలు, కాలేజీ వయసు పిల్లలకు క్రికెట్ చూసే వ్యసనం ఇంటి దగ్గర నుంచే అంటుకుంటుంది. క్రికెట్ ను టీవీలో చూడటం కాకుండా రేడియోలో కామెంటరీ వినడం, ఇంటర్నెట్లో స్కోరు తెలుసుకోవడానికి పరిమితం చేస్తే పైన చెప్పిన నష్టాలు చాలా వరకూ తగ్గుతాయి. మొత్తం మీద మనం అర్థం చేసుకోవాల్సింది ఏమంటే క్రికెట్టు, టీవీ దేనికదే ప్రమాదకర వ్యసనాలైతే ఈ రెండిటి కలయిక వల్లా ఈ ప్రమాద సంభావ్యత అనేక రెట్లు పెరుగుతుంది.

మీకు క్రికెట్ వ్యసనంగా మారిందా?

క్రికెట్ మనకు వ్యసనంగా మారిందాలేదా అనేది ఎవరికివారు నిజాయితీగా కఠినంగా సమీక్షించుకొని తేల్చుకోవాల్సిన విషయం. ఈ సమీక్షకు ఈ కింది ప్రశ్నలు సహాయపడతాయి.

1. మీకు రాబోయే క్రికెట్ మాచ్ల తేదీలు బాగా గుర్తుంటాయా?
2. క్రికెట్ మ్యాచ్ ఎప్పుడు వస్తుంది అని మీకు తెలీకుండానే ఎదురుచూస్తున్నారా?
3. వార్తాపత్రికలు తీయగానే ముందుగా క్రికెట్ పేజీలే చదువుతారా?
4. మీ అభిమాన క్రికెటర్ కొత్త రికార్డులు బద్దలు కొట్టాలని, మీ అభిమాన జట్టు కీలకమైన మ్యాచ్ గెలవాలని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ ఉంటారా?
5. క్రికెట్ మ్యాచ్ రోజు మ్యాచ్ మొదలయ్యే సమయానికి సాధ్యమైనంత వరకూ అన్ని పనులూ పూర్తి చేసుకొని టీవీ ముందు వాలిపోతున్నారా?
- 6) టీవీ ముందు కూర్చోవడం కుదరనప్పుడు టాస్ ఎవరు గెలిచారు? ఎవరిది బ్యాటింగ్? ఎంత స్కోరు అని వాళ్లనీ వీళ్లనీ అడుగుతూ ఉంటారా?
- 7) మ్యాచ్ వస్తున్నంత సేపూ భోజనం ఇతర కార్యక్రమాలన్నీ సాధ్యమైనంత వరకూ టీవీ ముందే కానిచ్చేస్తున్నారా?
- 8) ప్రత్యేకంగా మీకంటూ ఒక అభిమాన ఆటగాడు, ఒక అభిమాన జట్టు లేకపోయినా టీవీలో వచ్చిన ప్రతి మ్యాచ్ వదలకుండా చూస్తున్నారా?
- 9) మ్యాచ్ చివరివరకూ రసవత్తరంగా సాగకుండా ఏదైనా ఒక జట్టు తేలికగా గెలిస్తే మీకు అసంతృప్తిగా ఉంటోందా?
- 10) మీరు క్రికెట్ సీరియస్ గా చూస్తున్నప్పుడు ఎవరైనా డిస్ట్రబ్ చేస్తే చిరాకుగా, కోపంగా ఉంటుందా?
- 11) వారానికి పదిగంటల కన్నా ఎక్కువ క్రికెట్ చూడటానికి, క్రికెట్ గురించి పేపర్లలో చదవడానికి ఖర్చు చేస్తున్నారా?
- 12) డే అండ్ నైట్ క్రికెట్ మ్యాచ్ల సమయంలో మ్యాచ్ పూర్తయ్యే వరకూ ఎంత రాత్రయినా నిద్రపోవడంలేదా? పై ప్రశ్నలలో ఎక్కువ వాటికి సమాధానాలు అవును అని వస్తే మీరు మీకు తెలీకుండానే క్రికెట్ వ్యసనంలో చిక్కుకుంటున్నారన్నమాట. మీరు జాగ్రత్త పడాల్సిందే.

తీసుకోవాలైన జాగ్రత్తలు

క్రికెట్ మీ సమయాన్ని ఏకాగ్రతనూ ఎక్కువగా హరిస్తోందన్న సంగతిని మీరు గ్రహించాలి. దాని వల్ల మీకు నష్టం కలుగుతోందని అంగీకరించాలి. క్రికెట్ కోసం ప్రత్యేకంగా సమయం కేటాయించడం మానేయాలి. కేవలం ఓవర్ కు ఒకసారి స్కోరు తెలుసుకొనేందుకు పరిమితం అవ్వండి. ముఖ్యంగా క్రికెట్ గురించి ఇతరులతో చర్చించడం మానేయండి.

క్రికెట్ ఫిలాసఫీ

క్రికెట్ వల్ల ఎన్ని నష్టాలున్నా క్రికెట్ నుంచి నేర్చుకోదగిన అనేక అంశాలున్నాయని మానసిక నిపుణులు చెబుతున్నారు. క్రికెట్లో నేర్చుకోదగిన అంశాలు బ్యాట్స్ మన్ కోణం నుంచి చూసినప్పుడు, బౌలర్ కోణం నుంచి చూసినప్పుడు, ఫీల్డరు కోణం నుంచి చూసినప్పుడు, అంపైర్ కోణం నుంచి చూసినప్పుడు వేర్వేరుగా ఉంటాయి.

బ్యాట్స్ మన్ నుంచి

అ) బౌలర్లు, ఫీల్డర్లు ఎంత మంది అటూ ఇటూ కదులుతున్నా మన దృష్టి బంతి మీదే ఉండాలి. లేకుంటే అవుటే.
 ✓ విజయం సాధించడానికి ఏకాగ్రత ముఖ్యం. మనం నిజంగా పట్టించుకోవాల్సిన విషయాన్నే పట్టించుకోవాలి.

ఆ) ఇంతకు ముందు బంతి సిక్స్ కొట్టినా, మిస్సయినా ఈ బంతి జాగ్రత్తగా ఆడితేనే లైఫ్ ఉంటుంది.
 ✓ పర్తమానానికి ఉన్న ప్రాధాన్యత జరిగిపోయిన దానికి, జరగబోయే దానికి ఉండదు.

ఇ) అది టెస్టుమ్యాచ్ అయినా, ట్వంటీ- ట్వంటీ అయినా ముందుగా పిచ్ స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకొని ఆ తర్వాతే అటాకింగ్ చేయాలి. మొదటి బంతినే కొట్టాలని చూడటం ప్రమాదకరం. పిచ్ స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకొనేందుకు కొన్ని బంతులు వృధా చేసినా ఆ తర్వాత వాటిని రికవర్ చేసుకోవచ్చు.

✓ ఏ పని చేయాలన్నా దాని నేపథ్యంలో ఉన్న పరిస్థితులను అర్థం చేసుకున్న తర్వాతే స్పందించాలి. పరిస్థితులపై అవగాహనకు కేటాయించిన సమయం ఎప్పుడూ వృధా కాదు. అవగాహన లేకుండా రంగంలోకి దూకడం నష్టదాయకం.

ఈ) జట్టు అవసరాన్ని బట్టి రక్షణాత్మకంగా ఆడి వికెట్ నిలబెట్టుకోవాలా? రిస్కు తీసుకొని పెద్ద షాట్లు ఆడాలా అనేది నిర్ణయించుకోవాలి.

✓ మనకు తోచినట్లో, నచ్చినట్లో ప్రతిస్పందించడం వల్ల విజయావకాశాలు నశిస్తాయి. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ప్రతిస్పందించడంలోనే నిజమైన విజయం ఉంది.

ఉ) ప్రమాదకరమైన బౌలర్ బౌలింగు చేస్తున్నప్పుడు రక్షణకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి అంత ప్రమాదకరం కాని బౌలర్ బౌలింగులో స్కోరు చేయడానికి ప్రయత్నించాలి.

✓ పరిస్థితులు ప్రమాదకరంగా ఉన్నప్పుడు తగ్గి ఉండటం గౌరవానికి భంగకరం కాదు. పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు మాత్రం విజృంభించాలి.

ఊ) ఎన్ని బాల్స్ మిస్సయ్యాము, ఎన్ని లైఫ్లు వచ్చాయి అనేది అంత ప్రధానం కాదు. ఎన్ని రన్స్ చేశామనేదే చివరకి ప్రధానం. అన్ని బంతులనూ బాగా ఆడి పెద్ద స్కోరు చేయకపోతే విలువ ఉండదు. కొన్ని బంతులు మిస్సయినా పెద్ద స్కోరు చేస్తేనే మనకూ జట్టుకూ ప్రయోజనకరం.

✓ ఎన్ని తప్పులు చేశాము, ఎన్ని అవకాశాలు మిస్సయ్యాము అనేది ప్రధానం కాదు, ఎన్ని అవకాశాలను ఎంత వరకూ సద్వినియోగం చేసుకున్నామనేదే నిజంగా ప్రధానం అదే మన జీవితం విలువను నిర్ధారిస్తుంది.

ఋ) మనం ఎన్ని రన్స్ చేసినా జట్టు గెలిస్తేనే మాన్ ఆఫ్ ది మాచ్ వస్తుంది. జట్టు గెలిస్తేనే మనం ఎక్కువ మ్యాచ్లు ఆడగలం. మనకు ఎక్కువ అవకాశాలు, ఎక్కువ గుర్తింపు వస్తాయి.

✓ సమష్టి ప్రయోజనాలకు పట్టం కట్టని వ్యక్తిగత విజయాల వలన అంతగా ప్రయోజనం లేదు, అవి దీర్ఘకాలంలో నష్టం కలిగిస్తాయి.

ఋ)బౌలర్ ఎవరైనా మంచి బంతులను గౌరవించాలి, చెడ్డబంతులను బౌండరీకి పంపాలి. అంతే కానీ బౌలర్ ఆకారాన్నే పేరు ప్రతిష్టలనో చూసి భయపడితే అవుటయిపోతాం.

✓ సమస్యను కానీ ప్రత్యర్థిని కానీ చూసి భయపడటం మంచిది కాదు. వాస్తవ నష్టభయాన్ని అంచనా వేసుకొని దానికనుగుణంగా స్పందిస్తేనే విజయం సాధించగలం

ఎ) బ్యాటింగ్ లో రాణించాలంటే చక్కటి కంటి చూపు, చక్కటి కాళ్ళ కదలికలు, చక్కటి టైమింగు అవసరం.

✓ జీవితంలో రాణించాలంటే లక్ష్యం మీద దృష్టి నిలిపి ఉంచడం, సరైన సమయానికి సరైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడం అవసరం.

ఏ) మంచి బ్యాట్స్ మన్ కేవలం బౌలర్ ని మాత్రమే చూడడు. ఫీల్డర్లు ఎక్కడున్నారో కూడా మనసులో ఉంచుకొని బ్యాటింగు చేస్తాడు.

✓ కేవలం మనకు ప్రత్యక్షంగా కనిపించే సమస్యలనే కాక, పరోక్షంగా పొంచి ఉన్న ప్రమాదాలను కూడా మనసులో ఉంచుకొని నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి.

బ) ఆటగాడి కెరీర్ కు ప్రతి ఇన్నింగూ ముఖ్యమైనదే. కానీ ఒక ఇన్నింగులో ఇరగదీసినా, ఒక ఇన్నింగులో డకౌట్ అయినా కెరీర్ మారిపోదు. నిరంతరం టెక్నిక్ మెరుగుపరుచుకుంటూ నిరంతరం ఫలితాలు చూపించేవారే స్థాయిగా రాణిస్తారు.

✓ జీవితంలో ప్రతి అవకాశమూ విలువైనదే. కానీ కేవలం ఒక్క అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవడం కానీ, దుర్వినియోగం చేసుకోవడం కానీ జీవితం మొత్తాన్ని మార్చలేదు. నైపుణ్యాలను మెరుగుపరుచుకుంటూ ఎప్పటికప్పుడు మెరుగైన ఫలితాలు సాధించడమే జీవితంలో విజయరహస్యం.

బ) సెంచరీ చేయాలంటే కేవలం బౌండరీలతోనే సాధ్యంకాదు. సింగిల్స్, డబ్బుల్స్ తీస్తూ ఉండాలి. 99వరుగులు చేసినా అది సెంచరీ కాదు. వందో పరుగు పూర్తి చేసిన తర్వాత మాత్రమే సెంచరీ అవుతుంది.

✓ జీవితంలో విజయం సాధించడమనేది అన్నీ గొప్ప గొప్ప పనులే చేయడంలో లేదు. సామాన్యమైన పనులను సక్రమంగా చేయడం మీదనే విజయం సాధించడం ఆధారపడిఉంటుంది. అనేక చిన్న చిన్న అంశాలు కలిపితేనే అది సంపూర్ణ విజయమౌతుంది. ఒక్క చిన్న అంశంలోపించినా ఆ లోపం లోపంగానే తెలుస్తుంది.

ఓ)సెంచరీలు కొట్టాలన్నా విజయం సాధించాలన్నా మనకు ఇంకో పార్ట్నర్ అవసరం. పార్ట్నర్షిప్లేనిదే బ్యాట్స్మన్షిప్ లేదు.

✓ జీవితంలో ప్రతి విజయానికీ భాగస్వామి అవసరం. నీ భాగస్వామిలోని శక్తిసామర్థాలను నువ్వెలా ఉపయోగించుకుంటావనేదాన్ని బట్టి విజయం ఆధారపడి ఉంటుంది.

బౌలర్ల నుంచి ఏం నేర్చుకోవచ్చు....

అ) ఎన్ని పరుగులు ఇచ్చామనేదానికన్నా ఎన్ని వికెట్లు తీసామనేదే ముఖ్యం.

✓ ఎన్ని పొరపాట్లు చేశామనే దానికన్నా ఎన్ని ఫలితాలు సాధించామనేదే ముఖ్యం.

ఆ) పిచ్ ఎలాంటిదైనా నీకు బంతిమీద అదుపు ఉన్నప్పుడు వికెట్లు తీయడం సాధ్యమే.

✓ పరిస్థితులు సహకరించినా లేకపోయినా నీ ప్రయత్నంలో తోపం లేనప్పుడు ఫలితాలు సాధించడం సాధ్యమే.

ఇ) ఎంత అద్భుతమైన బంతి వేసినా అది నోబాల్ అయితే ఫలితం సున్నా.

✓ ఎంత గొప్ప పని అయినా అది చట్టవిరుద్ధమైనప్పుడు ప్రతికూల ఫలితాన్నే ఇస్తుంది.

ఈ) మనం వేసింది మంచి బంతా, చెత్త బంతా అనేది బ్యాట్స్మన్ ప్రతిస్పందనను బట్టి ఆధారపడుతుంది. ఒక్కోసారి మంచి బంతి వేసినా బౌండరీకి వెళ్ళొచ్చు, చెత్త బంతి వేసినా వికెట్ రావచ్చు. కానీ మనం మంచి బంతులు వేయడానికే ప్రయత్నం చేయాలి.

✓ మన చేసిన పని మంచిదా, చెడ్డదా అనేది ఫలితాన్ని బట్టి నిర్ణయిస్తూ ఉంటాం. తాత్కాలికంగా చూసినప్పుడు అది కరెక్ట్ అనిపించినా దీర్ఘకాలిక దృష్టితో చూసినప్పుడు అది కరెక్టుకాదు. మనం మన విలువలకు అనుగుణమైన మంచి పనులు మాత్రమే చేస్తూ ఉండాలి. ఫలితాలను బట్టి పని యొక్క మంచి చెడులను నిర్ణయించకూడదు.

ఉ) మన క్రమశిక్షణతో బ్యాట్స్మన్ను విసిగించితే సులభంగా వికెట్ లభిస్తుంది. మనకే ముందు విసుగు వస్తే ఎక్కువ పరుగులు సమర్పించుకోవాలి.

✓ ప్రత్యర్థికి ఓపిక నశించేంత వరకూ ఓపికపట్టి అవకాశాలు సృష్టించుకోవాలి. మనమే ముందు సహనం కోల్పోయి తొందరపడితే మూల్యం చెల్లించక తప్పదు.

ఊ) మనకు వికెట్లు లభించాలంటే జట్టు సభ్యుల సహకారం చాలా అవసరం. వారు పొరపాటు చేసినప్పుడు ఆగ్రహిస్తే మన ఏకాగ్రత వాళ్ళ ఏకాగ్రత దెబ్బతిని సమస్వయలోపం ఏర్పడుతుంది. అసలుకే మోసం వస్తుంది.

✓ మన విజయాలు జట్టు సభ్యుల సహకారం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. వారు చేసిన పొరపాట్లకు నష్టం వచ్చినా ఆగ్రహించినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు.

ఫీల్డరు నుంచి నేర్చుకోవలసిన సంగతులు

అ) ఆటలో ఫీల్డరుది ప్రేక్షకపాత్ర. బంతి మన వైపు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే మనం స్పందించాలి. మిగిలిన సమయాల్లో అప్రమత్తంగా ఉండాలి. కానీ స్పందించకూడదు.

✓ జీవితంలో మనది చాలాసార్లు ప్రేక్షకపాత్ర. మనం స్పందించాల్సినప్పుడు మాత్రమే స్పందించడం, మిగిలినప్పుడు అప్రమత్తంగా మన చుట్టూ జరుగుతున్న దానిని గమనిస్తూండటం తెలివిగలవాళ్ళు చేయాల్సిన పని.

ఆ) బంతిని చక్కగా ఆపడమే కాకుండా దాన్ని సక్రమంగా వెనక్కు అందించడం కూడా ముఖ్యం.

✓ మనకు అప్పగించిన పనిని సక్రమంగా నెరవేర్చడమంటే దాని ఫలితాలను సవ్యంగా అందవలసిన వాళ్ళకు అందించడమే. అలా అందనప్పుడు నువ్వు పని సరిగ్గా చేసినట్లు కాదు.

ఇలా క్రికెట్ నుంచి అనేక విలువైన వ్యక్తిత్వవికాస సూత్రాలు, మేనేజ్మెంట్ సూత్రాలు నేర్చుకోవచ్చు. అంతర్జాతీయ స్థాయి ఆటగాళ్ళు, జట్టు నాయకులు వాళ్ళ వ్యూహ ప్రతి వ్యూహాలు ఇవన్నీ మనకు ఎంతో స్ఫూర్తి నిస్తాయి. అయితే మనం కేవలం కాలక్షేపంగా క్రికెట్ను చూస్తే మనకు సమయం దండుగ తప్ప మరేమీ కాదు.

క్రికెట్ స్టేడియంలో మొహాలకు రంగులు వేసుకోవడం, ఒక్కసారైనా టీవీలో కనబడాలని విచిత్రవేషాలు వేయడం ఇవన్నీ మనలోని ఐడెంటిటీ క్రెసిస్ను సూచిస్తాయి. మన అభిమాన ఆటగాణ్ని చూసి స్ఫూర్తి పొందడం, అతని కృషిని, పట్టుదలనూ ప్రేరణగా తీసుకొని మన రంగంలో విజయం సాధించడం తప్పుకాదు. కానీ అతని సెంచరీకోసం మన పనులు చెడగొట్టుకోవడం, అతని జయాపజయాల మీద మన జీవితం ఆధారపడినట్లు ప్రవర్తించడం మంచిది కాదు.

క్రికెట్ అనేది ఒక ఆట మాత్రమే. దాన్నో జయాపజయాలు అశాశ్వతాలు. ఆడటంలోని ఆనందం మాత్రమే శాశ్వతం. ఈ సత్యం తెలుసుకోకుండా గెలిచిన రోజు పండుగ చేసుకోవడం ఆటగాళ్ళను దేవుళ్ళుగా హీరోలుగా ఆరాధించడం, ఓడిన రోజు మనం కుంగిపోవడం, ఆటగాళ్ళను దేశద్రోహులుగా చూడటం, దూషించడం ఇవన్నీ మన అవగాహనారాహిత్యానికి సూచనలు. ఈ అవగాహనతో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ క్రికెట్ మన జీవితంలో ఒక ఆరోగ్యకరమైన ఆట స్థాయిలో ఉంచుకోవాల్సిన బాధ్యత మనదే.

నేర్చుకునే గుణం జీవితకాలపు అలవాటుగా మార్చుకోండి. మీ చుట్టూ జరిగే ప్రతి అంశం నుంచి సానుకూల విషయాలను తెలుసుకుని, విశ్లేషించుకుని మీ జీవితానికి అన్వయం చేసే ప్రక్రియను నిరంతరాయంగా కొనసాగించండి. ప్రతికూల అంశాలను, భావాలను మొగ్గలోనే తుంచేయడం అనేది మీలో నేర్చుకునే గుణం ఎంత సజీవంగా ఉందనే విషయంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

మీ మెదడు తలుపులు ఎప్పుడూ తెరిచే ఉంచండి. ఈ పని విసుగు అని ఏ విషయంలోనూ నిర్ధారణకు రాకండి. చేస్తున్న ప్రతిపని నుంచి ఎంతోకొంత నేర్చుకోవడం ఒక సరదా అలవాటుగా మార్చుకోండి.

